

עיר התורה שקרובה אליך

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ס העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

המלך

פרשת בלק

אור

סוד ההצלחה בתפקיד ציבורי

במדבר פרשת בלק כג (ו) ועתה לכהנא ארה"לי אתי'העם הזה פי עצום הוא ממני אוכל נפה"ו ואגרשנו מזה הארץ פי ידעתי את אשרית'ברך מברך ואשר תאר יואר: (כז) ותרא האתון אתי'מלאך יקנך ותרכין תחת בלעם ויחר'אף בלעם ויך אתי'האתון במקל: (כח) ויפתח יקנך אתי'פי האתון ותאמר לבלעם מהי'עשיתי לך פי הפיתני זה שלש רגלים: (כט) ויאמר בלעם לאתון פי התעללת פי לו וישר'רב בידי פי עתה הרגתיך: (ל) ותאמר האתון אלי'בלעם הלא אנכי אתנך אשרי'רכבת עלי מעודך עדי'היום הזה ההסכן הסכנתי לעשות לך כה ויאמר לא: (לא) ויגל יקנך אתי'עיני בלעם וי'רא אתי'מלאך יקנך נצב בדרך וחרבו שלפח בידו ויקד וישתחו לאפיו: (לד) ויאמר בלעם אלי'מלאך יקנך חטאתי פי לא ידעתי פי אתה נצב לקראתי בדרך ועתה אסירע בעיניך אשובה לי: פרק כד (טז) נאם שמע אמרי אל וידע דעת עליון מחזה שדי יחזה נפל וגלוי עינים:

שאלות:

א) בפרשה מסופר על בלעם שהקב"ה נתן לו נבואה עד שקיבל את התואר המפורסם בין אומות העולם שאת אשר תברך מבורך ואשר תאור יואר, ויתר מכך יודע דעת עליון ומחזה שדי יחזה, והשאלה כיצד ומדוע זכה לזה?

ב) זאת ועוד בתחילה ניתן רשות ללכת ולאחר מכן המלאך עוצרו בדרך ונגלה אליו בסוף וחרבו שלופה כנגדו ואומר לו לולי האתון נמתה היה הורגו הדבר נראה סותר?

הלך הרוחות בזמננו

הנה כאשר נתבונן בזמננו את רוח ההנהגה נראה כי שני סוגי הנהגה בעם יש את ההנהגה הפוליטית ויש את ההנהגה התורנית וההבדל תהומי בניהן, הדברים ידועים לכל שלפני כל בחירות יש חנופות של אנשי הפוליטיקה בכדי לגרוף כמה שיותר קולות להגיע אל הנהגה ציבורית, ובאותו זמן אפשר לראות איך שמתחברים לכל אחד ומנסים להשפיע בכל דרך לעוד קול, ומרשים לעצמן לרדת אל העם ולהתחכך איתו בכל מיני הזדמנויות ומניחים את הכבוד ואת היוקרה בצד כי יודעים שבלעדי זה לא יהיה לו קיום, ואף מבטיחים הבטחות עד בלי די שכאשר יעלו לתפקיד הנחשק יעשו חיל, אולם לצערנו המציאות שונה לחלוטין ולאחר שעולים ומקבלים את התפקיד מתנתקים מהציבור וכבר לא

ניתן להתקרב ולא לדבר כי יש הרבה מחיצות המונעות השגתם וקשר עמהם ומתעלמים מכל ההבטחות שהבטיחו בטענה פשוטה מה שרואים מכאן לא רואים משם והכל עורבא פרח, ואף מתרברים על הציבור במעמדם, וישנם יותר מכך מנצלים את מעמדם הציבורי לעשוק ולגזול רכוש הציבור כאשר אנו עדים בתקופתנו עד כמה ראשי רשויות נחקרים על מעשה שחיתות, ובמקום לשרת את הציבור ולדאוג לטובתו מנצלים את הבמה להרבות רכוש ולהעצים את מעמדם, אולם ההנהגה הרוחנית אשר פועלת ברוח התורה אינה כך אלא כל גדול וכל איש ציבור יודע שתכליתו בתפקידו שניתן לו הוא שליחות ממרום למען לשרת את טובת הציבור והמפתח להצלחת התפקיד הוא כמה שיותר מסייע לכלל, כי זהו תכליתו בעולמו של איש ציבור לפי שורשי נשמתו עליו לתקן בחיקף גדול יותר, ולכן עילת העילות ומסובב הסיבות מגלגל את האדם לאותו מעמד כי אפילו ריש גרגותא מן שמיא, דהיינו כל תפקיד ציבורי הוא הוכרז עליו משמים כי רק הקב"ה שהוא היוצר וחבורא אשר יודע כל נשמה ותכליתה בעולם מגלגל הדברים שיתאפשר לתקן את חלקו השייך לשורשי נשמתו בימי חלדו עלי אדמות ולזאת טובת הכלל לנגד עיניהם ונוהגים בענווה ובוזה נבא לפרשתנו.

עיר התורה שקרובה אליך

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ס העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

ללכת בכדי שבסוף יראה לו שהאתון יודעת יותר ממנו שהיא ראתה את המלאך והוא הודה שלא ראה את המלאך לעיני עבדי בלק איזה השפלה וביזיון כי המתגאה הקב"ה משפילו והמקטין עצמו הקב"ה מגדילו.

סוד ההצלחה להקטין את עצמו:

עוד מבואר במסכת חולין דף פט ע"א אמר רבי יוחנן משום רבי אלעזר בר' שמעון כל מקום שאתה מוצא דבריו של רבי אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי בהגדה עשה אזניך כאפרכסת, [דברים ז'] לא מרבכם מכל העמים חשק ה' בכם וגו', אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל חושקני בכם, שאפילו בשעה שאני משפיע לכם גדולה אתם ממעטין עצמכם לפני, נתתי גדולה לאברהם אמר לפני [בראשית י"ח] ואנכי עפר ואפר, למשה ואהרן אמר [שמות ט"ז] ונחנו מה, לדוד אמר [תהלים כ"ב] ואנכי תולעת ולא איש, אבל עובדי כוכבים אינן כן, נתתי גדולה לנמרוד אמר [בראשית י"א] הבה נבנה לנו עיר, לפרעה אמר [שמות ח'] מי ה', לסנחריב אמר [מלכים ב' י"ח] מי בכל אלתי הארצות וגו', לנבוכדנצר אמר [ישעיהו י"ד] אעלה על במתי עב, לחירם מלך צור אמר [יחזקאל כ"ח] מושב אלהים ישבתי בלב ימים ע"כ. הראת לדעת הדרך הנכונה בהנהגה היהודית להקטין עצמו ואילו דרכי הגויים ההפך להגדיל את עצמן ולהתרברב.

עוד נאמר בבראשית רבה (וילנא) פרשת לך לך ארבעה הם שיצא להם מוניטין בעולם, אברהם, ואעשך לגוי גדול יצא לו מוניטין, ומהו מוניטין שלו זקן וזקנה מיכן בחור ובתולה מיכן, יהושע (יהושע ו) ויהי ה' את יהושע ויהי שמעו בכל הארץ יצא לו מוניטין בעולם מהו שור מיכן וראם מיכן ע"ש (דברים לג) בכור שורו הדר לו וקרני ראם קרניו, דוד (דברי הימים יד יז) ויצא שם דוד בכל הארצות יצא לו מוניטין בעולם, ומה היה מוניטין שלו מקל ותרמיל מיכן ומגדל מיכן ע"ש (שיר השירים ד) כמגדל דוד צוארך, מרדכי (אסתר ט) כי גדול מרדכי בבית המלך ושמעו הולך בכל המדינות, יצא לו

ניצול התפקיד למלא שליחותו לטובת הכלל.

ומתרגמים חז"ל בכדי שלא יהיה פתחון פה לאומות העולם לכן נתן להם נביא כמשה, ואלו הן דברי חז"ל במדרש במדבר רבה (וילנא) פרשת בלק פרשה כ-א וירא בלק בן צפור זש"ה [זה שאמר הכתוב] (דברים לב) הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט לא הניח הקב"ה לעובדי כוכבים פתחון פה לע"ל לומר שאתה רחקתנו, מה עשה הקב"ה כשם שהעמיד מלכים וחכמים ונביאים לישראל כך העמיד לעובדי כוכבים, העמיד שלמה מלך על ישראל ועל כל הארץ, וכן עשה לנ"נ [לנבוכד נצר], זה בנה בהמ"ק [בית המקדש] ואמר כמה רננות ותחנונים, וזה החריבו וחרף וגדף ואמר (ישעיה יד) אעלה על במתי עב, נתן לדוד עושר ולקח הבית לשמו, ונתן להמון עושר ולקח אומה שלימה לטובחה, כל גדולה שנטלו ישראל את מוצא שנטלו האומות, כיוצא בה העמיד משה לישראל, ובלעם לעובדי כוכבים, ראה מה בין נביאי ישראל לנביאי עובדי כוכבים, נביאי ישראל מזהירין את ישראל מן העבירות, שנא' (יחזקאל ג) ואתה בן אדם צופה נתתיך וגו', ונביא שעמד מן הגוים העמיד פרצה לאבד את הבריות מן העולם, ולא עוד אלא שכל הנביאים היו במדת רחמים על ישראל ועל עובדי כוכבים, שכן ירמיה אומר (ירמיה מח) לבי למואב כחלילים יהמה, וכן יחזקאל (יחזקאל כז) בן אדם שא על צור קינה, וזה אכזרי עמד לעקור אומה שלימה חנם על לא דבר. הראת לדעת כי יש שני סוגי מנהיגים יש מנהיגי ישראל כיצד מנצלים את מעמדם להטיב ולשרת את העם, ומאידך מנהיגי אומות העולם מנצלים את מעמדם לרעה, לכך נכתבה פרשת בלעם ללמדנו מוסר גדול ואת סוד הצלחת החיים, כי הנה בלעם קיבל גדולה אך ניצל אותה לרעה ולכן אבד מהעולם בביזיון, לעומת מנהיגי עם ישראל שזכו לגדולה ונצלו אותה לטובה כיצד לשרת ולסייע לעם זכו שהגדולה נשארה בידם. לכן הקב"ה רצה להראות לו שאין ערך לגדולתו כאשר מתגאה ומנצל לרעה את כוחו שקיבל מהשמים ולכן בתחילה הרשה לו

עיר התורה שקרובה אליך

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ס העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

ה' בכם אמר להם הקב"ה לישראל חושבני בכם שאפילו בשעה שאני משפיע לכם גדולה אתם ממעטין עצמכם לפני, נתתי גדולה לאברהם אמר לפני ואנכי עפר ואפר, למשה ואהרן אמר ונחנו מה, לדוד אמר ואנכי תולעת ולא איש, אבל עובדי כוכבים אינו כן נתתי גדולה לנמרוד אמר הבה נבנה לנו עיר, לפרעה אמר מי ה', לסנחריב אמר מי בכל אלקי הארצות. בספר תורת חיים בפרשת חוקת פירוש על רבינו בחיי כתב רמז נפלא בדברי רשב"י יבמות סא א רבי שמעון בן יוחאי אומר קברי עכו"ם אינם מטמאין באהל שנאמר ואתן צאני צאן מרעייתי אדם אתם, אתם קרויין אדם ואין העכו"ם קרויין אדם, דהנה כאשר נתבונן נראה שחכמינו ז"ל הזכירו ג' מדרגות של ענוה מג' גדולי עולם אברהם שאמר ואנכי עפר ואפר, משה שאמר ונחנו מה, דוד שאמר ואנכי תולעת ולא איש, בא וראה כי אד"ם נוטריקון אברהם דוד משה, שהם ג' גדולי עולם שהיתה בהם מידת הענוה את"מ נוטריקון ג' מדרגות של ענוה שהיתה בהם אפר, תולעת, מה, וזהו הרמז שטמון בדברי רשב"י ואתן צאני צאן מרעייתי אדם אתם, את"ם קרויין אד"ם כלומר רק אתם שממעטים את עצמכם במידת ענוה בכחינת את"ם שהוא נוטריקון אפר תולעת מה, הנה אז אתם קרויים אד"ם שהוא נוטריקון אברהם דוד משה שהיתה בהם ג' מדרגות של ענוה, אבל אין עכו"ם קרויין אדם מכיון שאינם ממעטים את עצמם והוא מתוק. ויש לרמז ענין זה בפסוק דברים ד ד ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים כולכם היום, דהנה ידוע שאין הקב"ה משרה שכינתו על מי שהוא בעל גאווה כי אם על העניו, וכמבואר בגמרא פסוק ה א לעולם ילמד אדם מדעת קונו שהרי הקב"ה הניח כל הרים וגבעות והשרה שכינתו על הר סיני, ואמרו עוד שם כל אדם שיש בו גסות רוח אמר הקב"ה אין אני והוא יכולין לדור בעולם, שנאמר גבה עיניים ורחב לבב אותו לא אוכל" וזהו רמז הפסוק ואתם הדבקים בה' אלקיכם רק אם תתנהגו בג' מדרגות של ענוה נרמז

מוניטין, ומה מוניטין שלו שק ואפר מיכן ועמרת זהב מיכן. ופירש במהרש"א בח"א דהכל קאי על אברהם ושרה ועשה מטבע זכר לנש שחזרו לנערותם וילדו. וכוונת חז"ל בזה ללמדנו על מנהיגי עם ישראל שלעולם אינם שוכחים את קטנותם גם לאחר שקיבלו גדולה ומעמד אלא אברהם שם תמיד לנגד עיניו שהיה כבר זקן ונעשה להם נש שחזרו כבחור ובתולה, דוד גם בגדולתו זכר את מקלו שהיה רועה את הצאן, יהושע עשה לו סימן שהכל בזכות אבות יוסף הצדיק, ומרדכי גם בגדולתו זכר את שקו, ובזכות זה שמקטינים עצמן וזוכרים את עברם וחסדיו של הקב"ה זוכים שיש קיום לגדולתם, היות ורק כך יודעים לנצל את מעמדם ותפקידם לשרת את כלל ישראל. ועיין בשו"ת יביע אומר חלק ד – יורה דעה סימן כב שמיישב כיצד אברהם עשה צורת אדם על המטבע שמדובר רק בתמונה שאין בליטה או רק כתוב כך בלי תמונה.

רמז יפה אתם קרויים אדם:

וראיתי רמז יפה בספר ספיקות מלכים פרק יא אות לב: ולזה כוונת רז"ל ב"מ קי"ד ע"ב אתם קרויים אדם ואין אומות העולם קרויים אדם, יאמר לפי זה בהקדם דרז"ל חולין י"ט ע"א דאמר הקב"ה לישראל חשקני בכם שאפילו בשעה שאני משפיע לכם גדולה אתם ממעטין עצמכם לפני, נתתי גדולה לאברהם, למשה, לדוד וכו' נמצא דמדה טובה הלזו למעט עצמו בשפע שהקב"ה משפיע לנו גדולה ירושה הוא לנו מתלתא סבי' אברהם דוד משה הרומזים בתיבת אד"ם וזה אתם קרויים אד"ם והבן. עוד ראיתי בספר ארשת שפתינו להרה"ג אליהו שליונגר במאמר ל ואנכי עפר ואפר א. ויען אברהם ויאמר הנה נא הואלתי לדבר אל אדוני ואנכי עפר ואפר "א יח כז. ופירש רש"י ז"ל ואנכי עפר ואפר כבר הייתי ראוי להיות עפר על ידי המלכים, ואפר על ידי נמרוד לולי רחמיק אשר עמדה לי. חכמינו ז"ל בגמרא חולין פט א מנו את אברהם אבינו בין שלושה גדולי עולם שהקב"ה נתן להם גדולה ולמרות כל זאת המעיטו את עצמם בענוה ושפלות רוח, לא מרובכם מכל העמים חשק

עיר התורה שקרובה אליך

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ס העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

בהן קלות ראש אף על פי שהן עמי הארץ, ולא יפסיע על ראשי עם הקדש, אף על פי שהן הדיוטות ושפלים בני אברהם יצחק ויעקב הם וצבאות השם שהוציא מארץ מצרים בכח גדול וביד חזקה, וסובל טורח הצבור ומשאן כמשה רבינו, שנאמר בו כאשר ישא האומן את היונק, והרי הוא אומר ואצוה את שופטיכם זו אוזרה לדיין שיסבול את הצבור כאשר ישא האומן את היונק, צא ולמד ממה רבן של כל הנביאים כיון ששלחו הקדוש ברוך הוא במצרים ונאמר ויצום אל בני ישראל, אמרו מפי הקבלה שאמר להם למשה ולאחריו על מנת שיחיו מקללים אתכם וסוקלין אתכם באבנים. עוד כתב הרמב"ם הלכות מלכים פרק ב הלכה ו כדרך שחלק לו הכתוב הכבוד הגדול, וחייב הכל בכבודו, כך צוהו להיות לבו בקרבו שפל וחלל שנאמר ולבי חלל בקרבי, ולא ינהג גסות לב בישראל יתר מדאי, שנאמר לבלתי רום לבבו מאחיו, ויהיה חונן ומרחם לקטנים וגדולים, ויצא ויבא בחפציהם ובטובתם, ויחוס על כבוד קטן שבקטנים, וכשמדבר אל כל הקהל בלשון רבים ידבר רכות, שנאמר שמעוני אחי ועמי, ואומר אם היום תהיה עבד לעם הזה וגו', לעולם יתנהג בענוה יתירה, אין לנו גדול ממה רבינו והוא אומר ונחנו מה לא עלינו תלונותיכם, ויסבול טרחם ומשאם ותלונותם וקצפם כאשר ישא האומן את היונק, רועה קראו הכתוב, לרעות ביעקב עמו, ודרכו של רועה מפורש בקבלה כרועה עדרו ירעה בזרועו יקבץ טלאים ובחיקו ישא וגו'.

וכן פסק בשולחן ערוך חושן משפט הלכות דיינים סימן ח סעיף ד: אסור לדיין להתנהג בשררה וגסות על הצבור, אלא בענוה ויראה. וכל פרנס המטיל אימה יתירה על הצבור, שלא לשם שמים, אינו רואה בן ת"ח, לעולם. וכן אסור לנהוג בהם קלות ראש, אף על פי שהם עמי הארץ. ולא יפסיעו על ראשי עם קודש. וצריך שיסבול טורח הצבור ומשאם. והוספה הכנסת הגדולה מהר"ב הגהות טור חושן משפט סימן ח א. דף ט' ע"א שיטה כ"ה: וכל פרנס המטיל אימה על הצבור שלא לשם שמים וכו'. נ"ב: לא זו

במלת את"ם שהוא נוטריקון אפר תולעת מה, אזי תזכו להיות דבקים בה' אלקיכם.

דבר השם ליחזקאל על מנהיגי ישראל המנצלים

התפקיד לרעה:

אולם יש מנהיגים שמצלים מעמדם לרעה ועל כך כתב הנביא יחזקאל פרק לד (א) וַיְהִי דְבַר־יְקֹזֶק אֵלַי לֵאמֹר: (ב) בְּנֵי־אָדָם הִנֵּבֵא עַל־רֹעִי יִשְׂרָאֵל הִנֵּבֵא וְאִמְרַתְּ אֲלֵיהֶם לְרָעִים כֹּה־אָמַרְוּ אֲדֹנָי יְקֹזֶק הוּא רָעִי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הוּא רָעִים אוֹתָם הָלֹא הֵצֵאן יִרְעוּ הָרָעִים: (ג) אֶת־הַחֶלֶב תֹּאכְלוּ וְאֶת־הַצֶּמֶר תִּלְבְּשׁוּ הַבְּרִיאָה תִּזְבְּחוּ הֵצֵאן לֹא תִרְעוּ: (ד) אֶת־הַנְּחֹלֹת לֹא חֹקֶתֶם, וְאֶת־הַחֹלֶה לֹא־רַפֵּאתֶם, וְלִנְשָׁפֹת לֹא חִבֵּשְׁתֶּם, וְאֶת־הַנְּדָחֹת לֹא חִשְׁבֶּתֶם, וְאֶת־הָאֵבֶדֶת לֹא בִקְשֶׁתֶם, וּבַחֲזָקָה רִדִיתֶם אֹתָם וּבִפְרֹד: (ו) יִשְׁגּוּ צֹאנֵי בְּכַל־הָהָרִים וְעַל כָּל־גִּבְעָה רְמָה וְעַל כָּל־פְּנֵי הָאָרֶץ נִפְצּוּ צֹאנֵי וְאֵין דֹּרֶשׁ וְאֵין מִבְקֵשׁ: (ח) חִי־אֲנִי נֶאֱמַר אֲדֹנָי יְקֹזֶק אֲסִילָא יַעַן הָיִיתָ צֹאנִין לְבֹו וְתַהֲיִינָה צֹאנֵי לְאֶכְלָה לְכָל־חַיַּת הַשָּׂדֶה מֵאֵין רָעָה וְלֹא־דָרְשׁוּ רָעִי אֶת־צֹאנֵי וְיִרְעוּ הָרָעִים אוֹתָם וְאֶת־צֹאנֵי לֹא רָעוּ: (י) כֹּה־אָמַר אֲדֹנָי יְקֹזֶק הִנֵּנִי אֱלֹהֵי־הָרָעִים וְדִרְשֵׁתִי אֶת־צֹאנֵי מִיָּדָם וְהַשְׁפֵּתִים מִרְעוֹת צֹאן וְלֹא־יִרְעוּ עוֹד הָרָעִים אוֹתָם וְהַצִּלְתִּי צֹאנֵי מִפִּיָּהֶם וְלֹא־תִהְיֶינָה לָהֶם לְאֶכְלָה: (כג) וְהִקְמַתִי עֲלֵיהֶם רָעָה אַחַד וְרָעָה אַתְּחִן אֶת עֶבְדִּי דָוִיד הוּא יִרְעָה אֹתָם וְהוֹאֲיִיחָה לָהֶן לְרָעָה: וְכַתְּבוּ חו"ל עַל כֵּךְ בַּמִּסְכָּת רֹאשׁ הַשָּׁנָה דָּף יז ע"א כְּתוּב בְּאִיּוֹב פֶּרֶק לז פְּסוּק כֹּךְ לִכֵּן יִרְאוּהוּ אֲנָשִׁים לֹא־יִרְאֶה כָּל־חֲכָמִי־לֵב: אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב כֹּךְ לִכֵּן פֶּרֶק הַמִּטִּיל אִימָה יִתִּירָה עַל הַצֹּבֵר שְׁלֹא לִשְׁם שָׁמַיִם, אֵינּוּ רֹאֵה בֶן תַּלְמִיד חֹכֵם, שֶׁנֶּאֱמַר לִכֵּן יִרְאוּהוּ אֲנָשִׁים לֹא יִרְאוּהוּ אֲנָשִׁים לֹא יִרְאֶה כֹּךְ חֲכָמִי לֵב.

דברי הרמב"ם ביצוד צריך להנהיג:

וכתב הרמב"ם הלכות מנהדרין פרק כה הלכה א: אסור לאדם לנהוג בשררה על הצבור ובגסות הרוח אלא בענוה ויראה, וכל פרנס המטיל אימה יתירה על הצבור שלא לשם שמים נענש, ואינו רואה לו בן תלמיד חכם, שנאמר לכן יראוהו אנשים לא יראה כל חכמי לב. והוסיף בהלכה ב: וכן אסור לו לנהוג

עיר התורה שקרובה אליך

מרדכי מלכא

רב ואב"ד עיה"ק אלעד ת"ו

יו"ר ועדת סת"ם העולמית

הרבנות הראשית לישראל

לשכת הרבנות הראשית אלעד. ראש העין. הרצליה

בד"צ אלעד*בתי הוראה*שרותי דת*רישום נישואין*כשרות*מקואות*עירובין

The office of Rabanoot Eled – in hesd of Rabbi MORDECHAI MALKA

אצלו רכוש גנוב, אכן שכנעו את המלך והודיע לשר האוצר בהפתעה כי הוא רוצה כעת ללכת לביתו עם פמלייתו, כמובן שקיבל את בקשת המלך והלכו מיד לביתו וציווה המלך לחפש בכל הבית כך היו עוברים מחדר לחדר ורואים שכל הבית פשוט אין בו מראה ראוותני ולא עושר עד שהגיעו לחדר אחרון שהיה נעול וביקשו המלך לפתוח, אך התחנן למלך שרק את החדר הזה לא יפתחו, אולם בדיוק הפוך התוצאה שהדבר מהווה סימן ששם נמצא כל האוצר ולכן לא עזרו לו כל תחנוניו ונאלץ לפתוח וכבר אויביו שמחו שתפסו אותו, אולם להפתעת כולם מצאו חדר ריק ובו תרמיל מקל וחליל, שאלו המלך מדוע לא רצית לפתוח הרי אין בו כלום ומה ההסבר לחפצים האלו, השיבו שמאז שלקחו המלך לארמון וגידלו פחד שלא יתגאה ויזלזל בבני אדם מחמת תפקידו, ולכן נהג שבכל יום נכנס לחדר ולובש את תרמילו ואוחז את מקלו ויושב ומחלל בכדי שלא ישבח מהיכן הוא בא ועי"ז יתפקד בצורה טובה ובמאור פנים לכל אדם, שמח המלך בדבריו וגידלו מעל כל השרים והעניש את אויביו שהעלילו עליו.

בלבד שלא יתגאה על הצבור אלא צריך לקבל עליו להיות סבלן שומע חרפתו ואינו משיב. רש"ל ז"ל פרק כסוי הדם סימן כ'.

מעשה שהיה כיצד נהג בגדולתו והצלחתו:

ומסופר על רועה צאן יהודי שהיה רועה בשדות את צאנו ומחלל בחליל, פעם יצא המלך לצוד ציד ועבר באותו אזור שנמצא בו הרועה ושמע את ניגוני החליל ונמשך המלך מפאת הנעימות שהיה בניגון שלו, התקרב אליו המלך וביקשו האם יהיה מוכן לעזוב את מרעה הצאן ולבא אליו לחלל עיבורו ויקבל שכרו בהיות ונהנה מאוד מניגוניו, כמובן שהסכים והיה בא למלך ומנגן לו והמלך נהנה מאוד, והיה המלך משוחח איתו וראה שאינו סתם רועה צאן אלא פיקח גדול ומצא חן בעיניו ולכן קידמו בתפקידו עד שעשאו שר האוצר של המלך בגלל פיקחותו ונאמנותו, אולם היו אשר קינאו בו בפרט שהוא יהודי לכן היו תמיד מנסים לספר בגנותו למלך אך המלך לא היה מאמין להם, פעם העלילו עליו כי הוא גונב מאוצרות המלך ולכן יש לו עושר, ואם המלך אינו מאמין שיבא לביתו בהפתעה ויחפש וימצא

מוסר השכל כל אדם צריך לנצל גדולתו לטובה:

נמצאנו למדים את סוד ההצלחה בכל תפקיד שמקבל האדם כפי שחז"ל מראים את ההיסטוריה של העולם שכל מי שקיבל גדולה ומתגאה ומנצל אותה לרעה אחריתו מר ומפסיד את הכל, לעומת אלה אשר לא התרברבו בגדולה ואדרבא ניצלו אותה כיצד לסייע ולעזור לזולת אותה גדולה התקיימה בידם, ולכל אדם שייך בו איזה דרגה של גדולה מסוימת אחד מפאת עושרו, ואחד על אשתו, ואחד על בני ביתו, ואחד על פועליו, ואחד מכח תפקידו הציבורי ככל שיהיה, וכדומה, ושם הוא הניסיון של האדם כיצד מנצל את אותה גדולה שהקב"ה נתן לו, וכל הרוצה להצליח בדרכו ולהתקדם, חז"ל לימדו אותנו כי הדרך אדרבא לא להתרברב אלא ההפך להקטין עצמו ובשפת העם לדבר בגובה העיניים ובכבוד ולסייע ולהטיב לאחרים לפי יכולתו ואז ההצלחה מאירה לו פנים ואותה גדולה ממשיכה ליוצאי חלציו.

בידידות ואהבה ובברכת שבת שלום ומבורך

הצב"י מרדכי מלכא ס"ט

